

วิเคราะห์การเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.)

ตามกระบวนการทรรศน์หลังนยุค*

LIVING TOGETHER AN ANALYSIS THE ADDITION BUILDS OF PUBLIC
MIND OF THE COUNCIL OF LEARNING ENHANCING AND LIFE SKILLS
DEVELOPMENT FOR CHAIYAPHUM CHILDREN AND YOUTHS FOLLOW
THE ARTFULNESS SEES AFTER POSTMODERN

พระมหาวิฑูรย์ สิริทิเมธี

Phramaha Withun Sitthimethi

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Chaiyaphum Buddhist College, Thailand

E-mail: poonsakkamol@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดและกระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) 2) เพื่อศึกษาการเสริมสร้างจิตสาธารณะในการบูรณาการกับหลักพระพุทธศาสนา 3) เพื่อวิเคราะห์การเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ตามกระบวนการทรรศน์หลังนยุค ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) จิตสาธารณะ คือ ผู้บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นเงินหรือสิ่งอื่นใด กล่าวได้ว่าทำงานด้วยมุ่งประโยชน์สุขต่อสังคม ต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ พร้อมส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนในจังหวัดชัยภูมิให้เป็นผู้เสียสละและใช้ชีวิตอย่างถูกต้อง คือการบำเพ็ญตามหลักของพระโพธิสัตว์ตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อให้เด็กเข้าใจถึงคุณค่าของชีวิต และมองเห็นถึงการทำความดีในแบบของการเป็นจิตอาสา และพร้อมที่จะส่งต่อความดีให้กับผู้อื่นอย่างจริงใจ กับการพัฒนาชีวิตของตนเอง ดังนั้นการเสริมสร้างและพัฒนาจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ตามกระบวนการทรรศน์หลังนยุค จึงเป็นการสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นจิตสาธารณะให้ปรากฏเกิดมีในกลุ่มเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ แล้วสร้างกลุ่มเครือข่ายการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนใน

* Received 24 May 2020; Revised 16 August 2020; Accepted 18 August 2020

จังหวัดชัยภูมิ ให้เข้าใจหลักการดำเนินชีวิตเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม พร้อมกับ
ตอบสนองนโยบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ในเรื่องจิตอาสาเป็นสำคัญ
คำสำคัญ: จิตสาธารณะ, สภาส่งเสริมการเรียนรู้, ทักษะชีวิต, จังหวัดชัยภูมิ, กระบวนทรรศน์
หลังนวยุค,

Abstract

This article has a purpose 3 objective, as follows 1) to study the concept and process of enhancing the public mind of the Council for Promotion of Learning and Life Skills Development for Children and Youth Life in Chaiyaphum Province. 2) to study the promotion of public mind in integrating Buddhism principles 3) to analyze the public mind promotion of the Council on the Promotion of Learning and Life Skills for Children and Youth in Chaiyaphum Province. The results of the research revealed that Public Mind Enhancement Process of the Council for the Promotion of Learning and Life Skills for Children and Youth in Chaiyaphum Province NSC is a practitioner of the public benefit of society, without expecting monetary returns or anything else. It can be said that working with social welfare benefits to the institution, nation, religion, and monarchy While also promoting learning and development of life skills for children and youth in Chaiyaphum province as a sacrifice and live life correctly Is to practice according to the principle of Bodhisattva according to Buddhism For children to understand the value of life And see the good deeds in the form of volunteering And ready to sincerely forward goodness to others With the development of one's own life Therefore, the promotion and development of public minds of the Council for the Promotion of Learning and Life Skills of Children and Youth in Chaiyaphum province. In Accordance with the post-modern culture Therefore creating activities to develop public awareness to appear among youth in Chaiyaphum Province. Then create a network group to promote learning and develop life skills for children and youth in Chaiyaphum Province to understand the principles of life, learn up to date with social changes Along with responding to the policy of His Majesty the King on the subject of volunteering.

Keywords: Public Mind, Council of Learning Enhancing, Develop Life Skills, Chaiyaphum Province, Postmodern Paradigm

บทนำ

ปัญหาด้านศีลธรรมและปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทยและการพัฒนาประเทศไทยในระยะยาว การพัฒนาศักยภาพของคนที่ยังปรารถนา จะต้องพัฒนาให้ทุกคนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพอย่างเต็มที่ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ปัญญาและทักษะฝีมือ เพื่อให้คนเป็นคนดี มีคุณธรรม มีสุขอนามัยที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีจิตสำนึกและมีบทบาทในการดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่งดงาม ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นซึ่งจะช่วยทำให้การพัฒนาประเทศไทยมีความสมดุล ยั่งยืนอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไทย สภาวะปัจจุบันของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดชัยภูมิ กำลังเผชิญปัญหาที่สำคัญหลายเรื่อง ในจำนวนหลายเรื่องนั้นคือเรื่องขาดการเสริมสร้างจิตสาธารณะ (ธีระพล อรุณะสิกร และคณะ, 2549) จึงมีปัญหาเรื่องราวเกี่ยวกับกลุ่มเยาวชนบ่อยครั้ง ในแง่ที่ไม่สร้างสรรค์ เช่น แสดงออกในเชิงชู้สาวในสวนสาธารณะ แสดงออกในลักษณะของความรุนแรง ก่อความทะเลาะวิวาทในงานเทศกาลหรืองานบุญประเพณีต่าง ๆ ที่หน่วยงานราชการหรือองค์กรต่าง ๆ จัดขึ้นในวันสำคัญต่าง ๆ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม ขาดจิตสำนึกต่อระเบียบวินัยในตนเอง และขาดความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหลาย ๆ ด้าน เพื่อช่วยกันแก้ปัญหาสังคมให้ดำเนินไปในทิศทางที่สร้างสรรค์จนนำไปสู่มิติตัวอย่างทางสังคม โดยอาศัยร่วมแรงของกระแสความคิดหลังสมัยใหม่ ที่มีปัจจัยทางความคิดที่ก่อตัวเป็นแรงปรารถนา ภายใต้ภาวะสังคมทันสมัย (Modernity) ให้เพิ่มเติมแนวคิดใหม่ ๆ จะได้ไม่ต้องจมอยู่กับจุดเล็ก ๆ หรือแนวคิดเดิม ๆ แม้จะเปลี่ยนแปลงทางแนวคิดไปตามพลวัตและกระแสสังคมก็ตามทั้งนี้ล้วนเป็นการเสริมเติมช่วยในการพัฒนาไปสู่จุดที่สมบูรณ์นำให้เข้าถึงความประเสริฐสุดในชีวิตได้เช่นกัน

เมื่อปัญหาเกิดขึ้นกับเยาวชน จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายต้องร่วมกันหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก และวัยรุ่น แต่สิ่งที่สามารถป้องกันและช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี คือการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมกับวัยรุ่น โดยการนำเอาหลักคำสอนทางศาสนาเข้ามาช่วยในการแก้ปัญหา ยุทธศาสตร์ใหม่ที่เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี ฉลาด รอบรู้ และสามารถเป็นอนาคตของชาติได้ เยาวชนไทยจะรู้จักการพึ่งพาตนเอง มีความซื่อสัตย์ มีวินัย มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ มีทักษะพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ และภาษาต่างประเทศ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ได้กำหนดทิศทางของการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างให้คนโดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่มได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพตามขีดความสามารถของแต่ละบุคคลอย่างเป็นองค์รวม คือ พัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม จิตใจ อารมณ์ สังคม รวมทั้งการคุ้มครองช่วยเหลือให้ได้รับการบริการ

พื้นฐานทางสังคมทุกด้านอย่างเหมาะสม ทั้งถึงและเป็นธรรม เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขและสมศักดิ์ศรีรวมทั้งการพัฒนากระบวนการความมั่นคงทางสังคม ทั้งครอบครัวและชุมชนเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้อื้ออานวยต่อการพัฒนาคนและสังคมต่อไป ความเจริญทางด้านวัตถุในยุคสมัยใหม่ ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์เชิงค่านิยมของคนในสังคมอย่างผันตลบลสังคมจึงให้ความสำคัญในการแสวงหาเงินทองอำนาจมากกว่าให้ความสำคัญด้านจิตใจ ความมีเดบอดเริ่มแผ่เข้าปกคลุมทุกพื้นที่ทางสังคมปัญหามากมายต่างทยอยผุดขึ้น ลุกลามสลับทับซ้อนกันไป การปลูกฝังจิตใจให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมขณะนี้จึงมีความเร่งด่วนที่ทุกภาคส่วนจำต้องร่วมระดมช่วยกันเยียวยาขนานใหญ่ ด้วยเหตุนี้จึงมีการกล่าวถึงคำว่า "จิตสาธารณะ" มากขึ้น เพื่อประโยชน์ที่จะเป็นแนวคิดต่อตนเอง อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคม เพื่อชี้ให้เห็นประเด็นในแง่ของการจัดการศึกษาที่แท้จริงว่าต้องจัดกระบวนการความคิด เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนผ่านเรียนรู้จนตกผลึกความเห็นในการพัฒนาเชิงประจักษ์ร่วมกัน ดังนั้น เมื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องของจิตสาธารณะได้อย่างถูกต้องแล้ว จะส่งผลถึงสังคมของกลุ่มเยาวชนจะได้รับการพัฒนาในเรื่องจิตสาธารณะนี้อยู่ถึง 3 ประการ ได้แก่ 1) คุณภาพจิต ได้แก่ สร้างเสริมจิตใจให้ตั้งมั่นด้วยคุณธรรมต่าง ๆ มีจิตใจสูง ประณีต ให้มีเมตตา มีความรัก มีความเพียร มีความปรารถนาประโยชน์แก่ผู้อื่น มีความกรุณาอยากช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์ มีมัทวะ ความอ่อนโยน กตัญญู รู้คุณค่าแห่งการกระทำของผู้อื่นเป็นต้น 2) สมรรถภาพจิต คือ ความสามารถของจิต เช่น ความมีสติ มีวิริยะ ความเพียรพยายามสู้งาน มีขันติความอดทนและทนทาน มีสติจิตใจแน่วแน่ มีสัจจะมีความจริงจัง เอาจริงเอาจัง มีอธิษฐาน มีความเด็ดเดี่ยวต่อความมุ่งหมาย มีความหนักแน่นเข้มแข็งมั่นคงในจิตใจที่จะทำงานให้ได้ผลสมบูรณ์ โดยเฉพาะงานทางปัญญา มีความคิดพิจารณาให้เห็นความจริงแจ่มแจ้งชัดเจน 3) สุขภาพจิต เพื่อให้เด็กและเยาวชนเป็นคนมีความสุข มีสมาธิสงบเยือกเย็นเป็นคนแจ่มใส ร่าเริง พอใจในสิ่งที่ตนมี ยินดีในสิ่งที่ตนได้ และเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถาบันในการพัฒนาจิตใจ (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2541) ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน ในโอกาสต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาวิเคราะห์การเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ตามกระบวนการทรรศน์หลังนวยุค เพื่อให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและของรัฐบาลอีกด้วย การจะสร้างเยาวชนต้นแบบของจังหวัดชัยภูมิ ได้นำต้นแบบของบุคคลสำคัญในจังหวัดมาให้ได้ศึกษาเรียนรู้เพื่อยึดเป็นแนวทาง หรือปรับประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของตนเอง เพื่อต้องการศึกษาวิเคราะห์ว่า กระบวนการทรรศน์หลังนวยุคนี้นี้ยังมีวิธีคิดวิธีปฏิบัติ วิธีให้คุณค่า หรือแนวทางอื่น ที่สามารถนำมาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนในเขตจังหวัดชัยภูมิ เพื่อให้เกิดความหลากหลายอย่างยั่งยืนได้อีกหรือไม่ ทำที่

ขององค์กรหรือหน่วยงานทั้งเอกชนและปัจเจกชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมเป็นอย่างไร มีวิธีการอย่างไรที่จะให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น เป็นการสร้างแผนที่ความคิดเพื่อเดินไปสู่เป้าหมายที่ทำให้เกิดความสุขมวลรวมแก่ชาวชัยภูมิอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและกระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ตามกระบวนการทศวรรษหลังนวยุค
2. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างจิตสาธารณะในการบูรณาการกับกระบวนการทศวรรษหลังนวยุค
3. เพื่อวิเคราะห์การเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาตามกระบวนการทศวรรษหลังนวยุค

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาโดยการทบทวนเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะศึกษาเฉพาะเนื้อหาหรือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดเรื่อง “จิตสาธารณะตามกระบวนการทศวรรษหลังนวยุค”

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบแบบแผนวิธีวิจัยเชิงผสม (Mixed Methods Research) โดยนำวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มาใช้ในการวิจัย โดยใช้วิธีทวิวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งใช้วิธีดำเนินการวิจัยจำแนกออกเป็นรูปแบบ ดังต่อไปนี้

การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Observations Participant) คณะผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการสังเกตพฤติกรรม การทำงานร่วมกันของผู้เข้ากลุ่มจิตสาธารณะ และการสัมภาษณ์ โดยคณะผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) กับกลุ่มจิตอาสา และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เจ้าหน้าที่เทศบาลและกลุ่มผู้รับผิดชอบต่าง ๆ กับการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) และการสัมมนาเชิงวิชาการ เพื่อศึกษากระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) โดยการสร้างเครือข่ายจิตสาธารณะในจังหวัดชัยภูมิแบ่งออกดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การวิจัยครั้งนี้คัดเลือกจากหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) จำนวน 215 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) คัดเลือกจากหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการ

เรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) จำนวน 15 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง

ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือกลุ่มจิตอาสา และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เจ้าหน้าที่เทศบาลและกลุ่มผู้รับผิดชอบประกอบด้วยกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ทั้ง 16 อำเภอจำนวน 100 คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews)

กลุ่มตัวอย่างของประชากร ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ทั้ง 16 อำเภอ ๆ ละ 5 คน จำนวน 100 คน

ผลการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดและกระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ตามกระบวนการศรศน์หลังนวยุค แนวคิด เรื่องจิตสาธารณะ เป็นการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อชาติด้วยการนำเสนอแนวคิด และจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างให้เยาวชนมีความตระหนักรู้ถึงการทำความดี และเก่งในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นคุณธรรมที่จำเป็นอย่างมาก ในยุคปัจจุบันและในเหตุการณ์ที่เกิดความไม่ปกติสุขในปัจจุบันนี้ โดยมีการเอารัดเอาเปรียบกันมากขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือของพลเมืองในการกระทำเพื่อบ้านเมือง และสร้างความตระหนักรู้ของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อทำให้เกิดความรู้สึกปรารถนาที่จะช่วยเหลือสังคม เพราะถ้าแต่ละคนไม่พยายามที่จะช่วยเหลือตนเอง ไม่พยายามที่จะพึ่งตนเอง จะรอแต่คนอื่นเขามาช่วย สังคมก็คงจะมีแต่ คนที่อ่อนแอเปื่อยเสียแรง และรอรับการช่วยเหลืออย่างเดียว (ปราโมทย์ พิมสิม, 2561) กลุ่มเด็กและเยาวชนมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว โดยเชื่อฟังพ่อแม่ การช่วยเหลืองานบ้าน ร่วมกับพ่อแม่พี่น้องรวมทั้งญาติ ๆ ไม่ทำให้พ่อแม่ต้องได้รับความเดือดร้อนและเสียใจ และเป็นการฝึกฝนตนเองให้มีความอดทนด้วย (เกียรติศักดิ์ สิมข้า, 2561) ดังหลักประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ มี 3 ประการด้วยกัน คือ 1) อัตตัตถะ ถ้าเราถือเอาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งไม่เรียกว่าอาสาสมัคร ไม่ว่าเราจะขยันทำงานขนาดไหน ถ้าทำเพราะผลประโยชน์ตอบแทนเช่นเงินเดือนเป็นที่ตั้งแสดงว่าเราไม่ใช่อาสาสมัคร 2) ปัตถะ ถ้าเราทำเพื่อประโยชน์คนอื่นเป็นสำคัญ เรียกว่ามีจิตอาสา 3) อุภยัตถะ ประโยชน์ส่วนรวม คือ ประโยชน์ส่วนตนบวกประโยชน์คนอื่น ผู้ทำงานจิตอาสาเก็บประโยชน์ตนไว้ก่อน

ถ้าเน้นอัตตัตถะ ประโยชน์ส่วนตน ไม่เรียกจิตอาสา แต่ถ้าเน้นประโยชน์คนอื่นเป็นจิตอาสา ถ้าทำทั้งประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์คนอื่นรวมกันเป็นอุภยัตถะคือประโยชน์ส่วนรวม

ก็เรียกว่า “จิตอาสา” ประโยชน์ตนก็ได้ ประโยชน์คนอื่นก็ได้ กลายเป็นได้ประโยชน์ส่วนรวม ไม่ว่าเราจะเป็นข้าราชการหรือเป็นเอกชนคนทั่วไปถ้านึกถึงประโยชน์ส่วนรวมสำคัญกว่า ประโยชน์ส่วนตนเราก็เป็นผู้มีจิตอาสาลักษณะของจิตอาสา (ณรงศักดิ์ อ้อทอง, 2561) คือ สมัครเข้าร่วมกิจกรรมนั้น คือเสนอตัวเข้าไปทำกิจกรรมนั้นเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนหรือ สังคมส่วนรวม พร้อมความสมัครใจเต็มใจที่จะทำ ไม่มีการบังคับฝืนใจ ไม่หวังผลตอบแทนเป็น สำคัญ แม้จะได้หรือไม่ได้ผลตอบแทน (สุนทรีย ชัยวิรัตน์, 2561) เช่น เงินทอง เกียรติยศ หรือ รางวัล ก็ยังยินดีทำด้วยความเต็มใจ ดังคำสอนเรื่องจิตอาสาในพระพุทธศาสนาสะท้อนอยู่ใน พุทธดำรัสที่พระพุทธเจ้าตรัสสั่งพระอรหันต์ 60 รูปให้ไปประกาศพระศาสนาหลังพรชาแรกว่า “จรธ ภิกขเว จาริกัม พุพฺพชนิตาย พุพฺพชนสุขาย โลกานุกมฺปาย” แปลว่า “ภิกษุทั้งหลาย ท่านทั้งหลายจงเดินทางจาริกไปเพื่อประโยชน์เพื่อความทุกข์แก่คนเป็นอันมาก เพื่ออนุเคราะห์แก่ ชาวโลก” (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) กล่าวสรุปถึงพุทธกิจของพระพุทธเจ้าที่เป็นจิต อาสาและเป็นประโยชน์แก่ชาวโลกไว้ 3 ประเภท คือ 1) พุทธัตถจริยา หมายถึง การปฏิบัติ หน้าที่ในฐานะพระพุทธเจ้าเพื่อประโยชน์สุขของพุทธบริษัท 4 ได้แก่ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา 2) ญัตตัตถจริยา หมายถึง พระพุทธองค์ไม่ได้จำกัดการทำประโยชน์อยู่เฉพาะกับพุทธ บริษัท แต่ยังเสด็จออกไปโปรดพระประยูรญาติที่กรุงกบิลพัสดุ์อีกด้วย 3) โลกัตถจริยา หมายถึง พระพุทธองค์ทรงทำประโยชน์แก่คนทุกเชื้อชาติทุกศาสนา โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ด้วยวัตถุประสงค์ที่ว่า “โลกานุกมฺปายะ เพื่ออนุเคราะห์แก่ชาวโลก” เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จ ดับขันธปรินิพพานได้ 200 ปีเศษ พระเจ้าอโศกมหาราชสามารถรวม แผ่นดินอินเดียให้เป็นหนึ่ง สถาปนาพระองค์เป็นพระเจ้าจักรพรรดิปกครองชมพูทวีป ทรงหันมายอมรับนับถือ พระพุทธศาสนา พระเจ้าอโศกทรงตั้งคำถามว่า “อำนาจล้นฟ้ามีเพื่ออะไร ทรัพย์สินเงินทอง กองมเหมาเพื่ออะไร” พระองค์เขียนคำตอบไว้ในจารึกอโศกว่า “อำนาจ เกียรติยศ เงินทอง จะ ไม่มีประโยชน์อันใดเลยถ้าไม่ใช้เพื่อบูชาพระธรรม” หมายความว่า สิ่งเหล่านี้มีไว้เพื่อประกาศ ธรรมให้คนปฏิบัติตามและใช้ทำความดีเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

2. ศึกษาการเสริมสร้างจิตสาธารณะในการบูรณาการกับกระบวนการหลังนวยุค ด้วยระบบและกระบวนการ คือ การวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ ครอบคลุมถึงการ กำหนดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การเสริมสร้างจิตสาธารณะ กับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน โดยประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายการ เสริมสร้างจิตสาธารณะ หรือวัตถุประสงค์การเสริมสร้างจิตสาธารณะในทางพระพุทธศาสนา การเสริมสร้างจิตสาธารณะและทักษะการดำเนินชีวิต และกำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ดำเนินการ และกำหนดงบประมาณที่จะใช้ การเขียนแผนดังกล่าวอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ของลักษณะ การดำเนินงาน การวางแผนยังช่วยให้เราสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ในการบูรณาการกับหลักพระพุทธศาสนาใน การเสริมสร้างจิตสาธารณะในองค์กรและเยาวชน

การพัฒนาเยาวชนพร้อมกับการทำความเข้าใจในเรื่องของการเสริมสร้างจิตสาธารณะ ให้เป็นที่เข้าใจในระนาบหนึ่งนั้น จำเป็นอย่างมาที่จะต้องนำหลักพุทธธรรมมาเป็นหลักในการอบรม และเป็นหลักในการตอบสนองความต้องการของผู้เข้าโครงการจิตสาธารณะ โดยจิตสาธารณะ หมายถึง จิตที่เป็นกุศล ปราศจากอคติ และมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม กรรมดี คือ การกระทำ และคำพูดที่มาจากความคิดที่ดี ศัพท์ที่ใช้กับคำว่า จิตสาธารณะ ได้คือ คำว่า อัตถจริยา หมายถึง ความประพฤติที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น เป็นความประพฤติด้วยจิตที่ประกอบด้วยกุศล ประกอบด้วยคุณความดี ปราศจากอคติ เรียกว่า อกุศลมูล ซึ่งเป็นรากเหง้าของความดี พื้นฐาน ของการทำความดี มี 3 ประการ คือ อโลภะ ความไม่โลภ อโทสะ ความไม่โกรธ และอโมหะ ความไม่โง่เขลาเบาปัญญา เมื่อสามารถครองตนด้วยความถูกต้องตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาแล้ว ก็จะทำให้ตัวเราไม่เดือดร้อน แล้วก็ยังไม่ไปเบียดเบียนผู้อื่นอีกทั้ง ด้วยความที่เป็นผู้มีจิตสาธารณะนั้น ยังจะสามารถบำเพ็ญประโยชน์ ได้สร้างบุญสร้างกุศล เป็นการช่วยเหลือเอื้อเพื่อผู้อื่นได้อีกทางหนึ่งด้วย ดังเช่น พระจริยาวัตรของพระพุทธเจ้า เรียกว่า พุทธจริยา 3 อันเป็นการส่งเสริมให้เห็นถึงความสำคัญของศาสนาด้วย

3. การเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาตามกระบวนการทรรศนหลังนยุค ผู้วิจัยเห็นว่าในวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนามีกิจกรรมจิตอาสาอยู่มากมาย พระพุทธเจ้าทรงเป็นต้นแบบแห่งจิตอาสา หลังจากตรัสรู้แล้วพระพุทธองค์เสด็จจาริกออกไปโปรดสัตว์ตลอด 45 พรรษา โดยไม่หวังผลอะไรเพื่อตนเองเพราะทรงหมดกิเลสแล้ว แต่ทรงอาสาทำประโยชน์สุขแก่คนเป็นอันมากด้วยพระมหากรุณาธิคุณ ผู้ปกครองบ้านเมืองก็ต้องทำแบบเดียวกัน ใครมาเป็นผู้ปกครองบ้านเมืองก็ต้องอาสาเข้ามาทำประโยชน์สุขแก่ประชาชน ผู้ปกครองในระดับรองลงมาก็ต้องอาสาแบบนี้ ระบบข้าราชการทั้งหมด (Civil Service) เป็นระบบจิตอาสาเพื่อให้บริการอันดีแก่ประชาชน

รัชกาลที่ 9 ทรงแนะนำผู้มีจิตอาสาให้ระลึกอยู่เสมอว่า “ศรัทธาในการอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นนั้นเกิดขึ้นด้วยตัวเอง มีความรู้สึกเห็นชอบในงานอาสาสมัคร มีศรัทธาที่จะทำงาน มีเวลาที่จะปฏิบัติงาน” พร้อมส่งกิจกรรมจิตสาธารณะต่อให้กับ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 ทรงให้ความสำคัญแก่เรื่องจิตอาสาเป็นอย่างมาก ดังที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง โครงการจิตอาสาพระราชทาน ซึ่งมีคำขวัญที่เรารู้จักกันดีก็คือ “เราทำความดีด้วยหัวใจ” นั่นคือประชาชนจิตอาสาที่รวมกลุ่มกันในรัชกาลปัจจุบันมีความยินดีเต็มใจทำความดีเพื่อประโยชน์สุขของสังคมในลักษณะเดียวกับผู้ปิดทองหลังพระ

การเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ตามกระบวนการทรรศนหลังนยุค สรุปได้ว่ากิจกรรมจิตสาธารณะ (จิตอาสา) เป็นการพัฒนาเยาวชนในการดำเนินชีวิตให้อยู่อย่างมีสติมีเมตตาพร้อมที่จะสร้างความดีเสมอโดยไม่คิดว่าการกระทำนั้น ๆ จะเป็นภาระของตนเองกระบวนการพัฒนา และการ

เสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) โดยเป็นเรื่องที่ต้องมีการต่อยอดเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมกับการอบรมผู้ที่ต้องการเข้าร่วมการพัฒนาจิตสาธารณะอย่างเป็นระบบ

อภิปรายผล

1. ศึกษาแนวคิดและกระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ตามกระบวนการทรรศน์หลังนวยุค กล่าวถึงแนวคิด เรื่องจิตสาธารณะ คือ เป็นการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อชาติด้วยการนำเสนอแนวคิด และจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างให้เยาวชนมีความตระหนักรู้ถึงการทำความดี และเก่งในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นคุณธรรมที่จำเป็นอย่างมากในยุคปัจจุบันและในเหตุการณ์ที่เกิดความไม่ปกติสุขในปัจจุบันนี้ โดยมีการเอาใจใส่เอาเปรียบกันมากขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือของพลเมืองในการกระทำเพื่อบ้านเมือง และสร้างความตระหนักรู้ของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อทำให้เกิดความรู้สึกปรารถนาที่จะช่วยเหลือสังคม กลุ่มเสริมสร้างจิตสาธารณะของเยาวชนในจังหวัดชัยภูมิ มีการปฏิบัติตัวต่อกันด้วยความเคารพ ยอมรับฟังความ เมื่อเข้ากลุ่มปฏิบัติกิจกรรมมีความตั้งใจและใส่ใจในการร่วมกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องต่อโครงการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนเพื่อพัฒนากระบวนการ เสริมสร้างจิตสาธารณะที่เฉพาะเจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะอย่างน้อย 3 ประการ ได้แก่ 1) ขอบเขตวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพื่อแยกแยะได้ว่ากิจกรรมใด สอดคล้องหรือนอกเหนือวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ เป็นเสมือนเข็มทิศชี้แนวทางการปฏิบัติสำหรับขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลา และขอบเขตของงานตามโครงการด้วย 2) มีขอบเขตการดำเนินงาน ที่แน่นอนเพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติและง่ายต่อการติดตามและประเมินผล 3) ระยะเวลาที่แน่นอน ทั้งจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดฉะนั้นการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะจึงเป็นกระบวนการที่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่ง ของการเสริมสร้างจิตสาธารณะที่มองเห็นเป็นรูปธรรม

2. ผลการศึกษาและวิจัยการเสริมสร้างจิตสาธารณะในการบูรณาการกับกระบวนการทรรศน์หลังนวยุค ผลการพัฒนาแบบกิจกรรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะ เพื่อศึกษาแนวคิดและกระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) รูปแบบกิจกรรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะบนพื้นที่สาธารณะ เชิงพุทธบูรณาการของเยาวชนมีองค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล ซึ่งอภิปราย แต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้ 1) การวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ ครอบคลุมถึงการกำหนดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การเสริมสร้างจิตสาธารณะ กับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน โดยประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายการเสริมสร้างจิตสาธารณะ หรือ

วัตถุประสงค์การเสริมสร้างจิตสาธารณะในทางพระพุทธศาสนา การเสริมสร้างจิตสาธารณะ และทักษะการดำเนินชีวิต และกำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ดำเนินการและกำหนดงบประมาณที่จะใช้ การเขียนแผนดังกล่าวอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของลักษณะ การดำเนินงาน การวางแผนยังช่วยให้เราสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ในการบูรณาการกับหลักพระพุทธศาสนาในการเสริมสร้างจิตสาธารณะในองค์กรและเยาวชน 2) รูปแบบกิจกรรมการเสริมจากการวิจัยคือ มุ่งเน้นและส่งเสริมโดยสรุปจากการวิจัย ตนเองตามศักยภาพ ความแตกต่างระหว่างกิจกรรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะ และส่งเสริมให้เยาวชนสามารถพัฒนาตามความต้องการของสังคม ในการให้ความสำคัญทั้งด้านความรู้คู่กับคุณธรรมตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์ของการ ได้บำเพ็ญประโยชน์เพื่อแสดงออก 3) ประโยชน์ของการมีจิตสาธารณะ เพื่อแสดงออกถึงความดีงาม มีความเสียสละ กิจกรรมควรเกิดจากการร่วมมือของทุกฝ่าย ลักษณะสำคัญของการเสริมสร้างจิตสาธารณะ (บุญสม ธรรมชาติริพนธ์, 2542) เป็นกิจกรรมที่ ความสมัครใจร่วมคิดและร่วมออกแบบได้อย่างอิสระ ของรูปแบบกิจกรรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะ เยาวชนปฏิบัติด้วยความสมัครใจร่วมคิดและร่วมทำ รวมทั้งผู้ปกครองและสถานศึกษามีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนการจัดกิจกรรม มีเป้าหมายชัดเจนเป็นรูปธรรมและครอบคลุมเนื้อหาครบถ้วนเป็นกิจกรรม ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ ได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มศักยภาพ ตามความสนใจ และความถนัด เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ ซึ่งหลักการของรูปแบบ กิจกรรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะนี้สอดคล้อง เน้นความต้องการและปัญหาของผู้เข้าร่วมกิจกรรมและของสังคม เป็นสำคัญ กำหนดวัตถุประสงค์ที่ประกอบด้วย คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ที่ชัดเจนว่าเพื่อการเสริมสร้างพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านใด จัดกิจกรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการและเทคนิคที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม เกิดความรู้ที่ถูกต้องและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. วิเคราะห์การเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาตามกระบวนการทศนุหลักนวยุค วัตถุประสงค์ คือ เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของเยาวชนให้มีจิตสำนึกต่อส่วนรวมจากส่วนลึกของจิตใจอย่างแท้จริง ถูกต้องวางตนไว้ในทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ส่วนลึกของจิตใจอย่างแท้จริง (พระนรินทร์ คำเรือง, 2555) มีความคิดจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งตนเองและผู้อื่นและความดีงามของชีวิต ซึ่งพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวพุทธในมิตินี้ ผลพัฒนาจิตใจให้มีความพร้อมเพื่อความดีงามของจิตสาธารณะ พร้อมบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว ให้ความสำคัญของจิตสาธารณะ ต่อสังคม พัฒนาจิตใจยกระดับจิตสาธารณะของสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยว่ามนุษย์เป็นสัตว์ที่มีมือ ได้และต้องฝึกให้เป็นสัตว์ที่พัฒนาได้ เมื่อมนุษย์พัฒนาแล้วก็แสวงหา ถึงอิสรภาพและความสุขที่เกิดจากภายในของมนุษย์เองศักยภาพของการ พัฒนาคือการให้คนสามารถเปลี่ยนความขัดแย้งให้

กลายเป็นประสานเสริมกลมกลืนซึ่งกันและกันได้ ให้เกิดความสมบูรณ์และ ดุลยภาพ รวมทั้งสามารถนำมาแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการทำงานจิต สาธารณะ ทั้งอุปสรรคภายในที่เกิดจากตัวของผู้ที่ทำงานเอง และ อุปสรรคภายนอกอันเกิดจากการทำงานและสภาพแวดล้อมของสังคม ครอบคลุมความรู้ที่ช่วยเสริมสร้างจิตสาธารณะ 3 ด้าน คือหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หลักจิตสาธารณะสากล หลักวิถีไทย และการจัดกิจกรรมที่เห็นเป็นรูปธรรมควบคู่กับการให้ความรู้ในภาคทฤษฎีอย่างต่อเนื่อง (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2553) ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นแกนกลางในการประยุกต์ คือ สังคหวัตถุ 4 ประการ สปัจริยธรรม 7 ประการ ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยน มโนทัศน์ และพฤติกรรมเชิงบวก ของการเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ตามกระบวนการทศวรรษหลังนวยุค พร้อมกับสร้างหลักการในการดำเนินชีวิตเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่หมู่ชนในสังคมและประเทศต่อไป เหมือนกับที่พระพุทธเจ้าได้เคยตรัสไว้ว่า “พวกเธอจงจาริกไป” การกระทำหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขแก่ชนจำนวนมาก เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก จงแสดงธรรมมีความงามในเบื้องต้น มีความงามในท่ามกลาง และมีความงามในที่สุด “จงประกาศพรหมจรรย์” ตามความหมายนี้แสดงให้เห็นว่าในความมีจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นนั้นเป็นการบำเพ็ญประโยชน์ทั้งของตนเองด้วยและส่วนรวมด้วยอย่างความหมายของคำว่า “จาริกไป เพื่อประโยชน์และความสุข เพื่อเกื้อการุณย์แก่ชาวโลก” (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) ด้วยเหตุนี้กระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ตามกระบวนการทศวรรษหลังนวยุค จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาเด็กและเยาวชนให้ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและสังคมจากการส่งความดีที่ตนเองทำแล้วแนะนำผู้อื่นด้วย วัตถุประสงค์ที่ว่า เพื่อศึกษาแนวคิดและกระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) เพื่อศึกษาการเสริมสร้างจิตสาธารณะในการบูรณาการกับหลักพระพุทธศาสนาทางด้านจิตสาธารณะ และเพื่อวิเคราะห์การเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ตามกระบวนการทศวรรษหลังนวยุค (ยุคใหม่) ในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

สรุป/ข้อเสนอแนะ

กระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะบนพื้นที่สาธารณะ เยาวชนควรมีแนวทางดังนี้

- 1) สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องจิตสาธารณะที่ถูกต้อง (Learning) ด้วยการบูรณาการความรู้เชิงกระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) โดยมีการวางแผนการดำเนินกิจกรรม ให้มีความสอดคล้องกันและทำอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ และพฤติกรรมจิตสาธารณะของกลุ่มเยาวชนเป็นสำคัญตามวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและกระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภา

ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ตามกระบวนการ
ทรรศน์หลังนวยุค 2) สร้างบรรยากาศที่กระตุ้นการเรียนรู้ โดยให้กลุ่มเยาวชน เกิดความรู้
ร่วม (Empathy) เห็นอกเห็นใจ รับฟังผู้อื่น เพื่อรับรู้ ความรู้สึก และตอบสนองโดยการแสดง
พฤติกรรม จิตสาธารณะบนพื้นที่ สาธารณะอย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งทางด้านการพูดและการ
กระทำให้อยู่ในกาลเทศะตามวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเสริมสร้างจิตสาธารณะในการบูรณา
การกับกระบวนการทรรศน์หลังนวยุค 3) กระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะที่มุ่งเน้นกลุ่มเยาวชน
เพื่อปรับเปลี่ยนความคิดและมุมมอง ของกลุ่มเยาวชน ให้เชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองที่
สามารถ ช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมส่วนรวมได้ การปรับเปลี่ยนความคิดและมุมมองในการเข้าสู่
กระบวนการให้เกิดการพัฒนาจิตสาธารณะอย่างยั่งยืนและต่อเนื่องของกลุ่มเยาวชนในจังหวัด
ชัยภูมิพัฒนาตามกระบวนการทรรศน์หลังนวยุค ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ 1) กระบวนการการ
ปฏิบัติ ควรเน้นกลุ่มเยาวชน ในการลงมือปฏิบัติกิจกรรมจิตสาธารณะตามความเหมาะสมด้วย
ตนเอง พร้อมได้มีการบูรณาการความรู้ในกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ครบถ้วนและ
สอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรม และที่สำคัญการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการปฏิบัติต่อเพื่อนและ
วิทยากรอย่างดี 2) เปิดโอกาสให้นักเรียนผู้เข้าร่วมกิจกรรมสะท้อนตนเองมุ่งให้เห็นความคิด
และความรู้สึกของตนเองเมื่อได้เข้าสู่กระบวนการกิจกรรมจิตสาธารณะจบลง พร้อมกำหนด
แนวทางเพื่อการพัฒนา ในการทำกิจกรรมจิตสาธารณะในครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติศักดิ์ สิมช้า. (2561). วิเคราะห์การเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้
และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ตามกระบวนการทรรศน์
หลังนวยุค. (พระมหาวชิษฐย์ สิทธิเมธี, ผู้สัมภาษณ์)
- ณรงค์ศักดิ์ อ้อทอง. (2561). วิเคราะห์การเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และ
พัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ตามกระบวนการทรรศน์หลังนวยุค.
(พระมหาวชิษฐย์ สิทธิเมธี, ผู้สัมภาษณ์)
- ธีระพล อรุณะกสิกร และคณะ. (2549). พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 : พร้อม
กฎกระทรวง ระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ระเบียบกระทรวงการ
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ.
กรุงเทพมหานคร: วิทยุชน.
- บุญสม ธรรมชาติวิพน. (2542). จิตสำนึก. วารสารวิชาการสภาอาจารย์ สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์, 4(1), 71-73.
- ปราโมทย์ พิมสิม. (2561). วิเคราะห์การเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และ
พัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ตามกระบวนการทรรศน์หลังนวยุค.
(พระมหาวชิษฐย์ สิทธิเมธี, ผู้สัมภาษณ์)

- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2541). การศึกษา : เครื่องมือพัฒนาที่ยังต้องพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระนรินทร์ คำเรือง. (2555). จิตสาธารณะในพระพุทธศาสนาเถรวาท. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสนศึกษา. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2553). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: ธนธัชการพิมพ์.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุนทรีย์ ชัยวิรัตน์. (2561). วิเคราะห์การเสริมสร้างจิตสาธารณะของสภาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยภูมิ (สรช.) ตามกระบวนการทรรศน์หลังนวยุค. (พระมหาวิฑูรย์ สิทธิเมธี, ผู้สัมภาษณ์)